# СТАНОВИЩЕ

**от доц. д-р Николай Тодоров Колев**
**Секция по гражданскоправни науки**
**Институт за държавата и правото при БАН**

относно материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в Института за държавата и правото при Българската академия на науките по научна специалност „Трудово право и обществено осигуряване“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и прави науки, професионално направление 3.6. Право

## 1. Относно процедурата и представените публикации

С Решение на Научния съвет на ИДП и издадена въз основа на решението Заповед РД-09-45 от 01.04.2026 г. съм определен за член на научно жури по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в Института за държавата и правото при Българската академия на науките по научна специалност „Трудово право и обществено осигуряване“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и прави науки, професионално направление 3.6. Право.

Конкурсът беше обявен в „Държавен вестник“, бр. 24 от 06.03.2026 г.

За участие в конкурса са подадени документи от единствения кандидат д-р Андрей Сашов Александров – доцент в секция „Гражданскоправни науки“ в Институт за държавата и правото /ИДП/ при БАН.

За участие в конкурса кандидатът е представил:

1. една монография – „Проблеми на трудовите отношения в условията на обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка“, С.: Спотинов принт, 2022, 196 страници, ISBN (печатно) 978-619-188-795-8,

2. четири публикации под формата на глави от колективни научни трудове;
3. седем студии;
4. петдесет и две статии.

Представените в настоящия конкурс научни трудове се характеризират с научна новост и не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и за заемане на академичната длъжност „доцент“ – изисквания по чл. 29, ал. 1 т. 3 ЗРАСРБ. В представените научни трудове не са открити данни за плагиатство или недостоверност (чл. 29, ал. 1, т. 6 ЗРАСРБ).

Кандидатът отговаря на приложимите наукометрични изисквания за участие в конкурса (чл. 29, ал. 1, т. 5 ЗРАСРБ, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на БАН и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Института за държавата и правото). Бил е научен ръководител на поне един защитил докторант по научна специалност „Трудово право и обществено осигуряване“.

## 2. Биографични данни

Андрей Сашов Александров е завършил средното си гимназиално образование през 1998 г. в Национална гимназия за древни езици и култури „Св. Константин Кирил Философ“, град София. Същият е завършил висше юридическо образование през 2005 г. в Юридически факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ – магистър по право. Доктор по право от 20 октомври 2011 г. (чл. 29, ал. 1, т. 1 ЗРАСРБ).

В секция „Гражданскоправни науки“ на ИДП Андрей Александров е постъпил през 2016 г. като главен асистент. Кандидатът е бил хоноруван преподавател в Юридически факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ от 2008 г. до 2015 г., като е водил семинарни занятия по учебните дисциплини „Трудово право“ и „Осигурително право“.

От 2017 г. Андрей Александров е назначен като доцент по научна дисциплина „Трудово право и обществено осигуряване“ на основен трудов договор (чл. 29,

ал. 1, т. 2 ЗРАСРБ). От 2020 г. води лекции в Югозападен университет „Неофит Рилски“ като доцент по трудово право и обществено осигуряване (по трудов договор за външно съвместителство). Бил е лектор в многобройни практически обучения по актуални въпроси на трудовото и осигурителното право, организирани от различни обучителни организации.

Извън научната си дейност Андрей Александров от 2008 г. е вписан като адвокат в Софийската адвокатска колегия, като практикува в областта на трудово право и обществено осигуряване като съдружник в екипа на Адвокатско дружество „Камбуров и съдружници“. Преди това е работил като юрисконсулт в Държавна комисия по сигурността на информацията (2005 – 2008 г.).

От 2014 г. е член на Управителния съвет и Научен секретар на Член на Управителния съвет на Българската асоциация по трудово право и обществено осигуряване (БАТПОО). Член на редакционната колегия на сп. „Правна мисъл“ и сп. „Труд и право“.

**3. Относно представените научни трудове.**

В обявения конкурс д-р Андрей Александров е представил хабилитационния труд „Проблеми на трудовите отношения в условията на обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка“. Представеният монографичен труд не повтаря представените публикации за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и за заемане на академичната длъжност „доцент“ (чл. 29, ал. 1, т. 3 ЗРАСРБ).

Монографията е в обем 196 страници, включващи и библиографска справка от съчинения на български, немски и английски език, както и приложение с публикации в научно-популярни издания и електронни източници. В българската правна теория проблемите на трудовите отношения в условията на обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка са били предмет на ограничен анализ предимно в статии, засягащи отделни аспекти на тази тема, както и като част от монографии, разглеждащи различни въпроси на обявеното извънредно положение или обявената извънредна епидемична обстановка по време на КОВИД пандемията, но трябва да се отбележи, че

представеният хабилитационен труд е първото систематично монографично съчинение в областта на трудовото право, което е посветено изцяло на института на проблемите на трудовите отношения при обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка. Като такова съчинението съдържа цялостно изследване на поставените въпроси, което само по себе си определя неговия приносен характер. Трябва да се отбележи също така, че темата има интердисциплинарен характер, понеже засяга въпроси не само на трудовото право, но и на административното право, затова разработването ѝ изисква задълбочени познания не само в областта на теорията на трудовото право, но и в областта на теорията на административно право и процес. Въпреки че съчинението е публикувано през 2022 г., то не губи своята актуалност и приносни моменти, които се съдържат в него.

Монографията е разделна на въведение и три глави, като завършва с изводи и препоръки. Структурно изложението е правилно изградено.

В първата глава са разгледани приетите по време на КОВИД пандемията източници на трудови права и задължения, насочени към преодоляване на негативните последици от пандемията. Извършен е и сравнителноправен анализ със законодателства на други държави (Белгия, Франция, Полша, Румъния, Холандия, Испания, Ирландия, Австрия, Гърция, Италия и т.н.).

Втората глава разглежда последователно институтите на трудовото ни право, засегнати от законодателни изменения в разглеждания период, основно чрез Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците и направените с този закон промени в Кодекса на труда. Очертани са основните практически проблеми, свързани с въвеждането на дистанционни форми на работа, на непълно работно време, полагането на извънреден труд, ползването на платени и неплатени отпуски, изплащането на трудовите възнаграждения и други съществени въпроси на трудовото право в контекста на извънредното положение (извънредната епидемична обстановка). Приетите разпоредби са подложени на критичен анализ и са формулирани редица предложения за прецизирането им.

Глава трета е посветена на различни промени в трудовото законодателство, които можеха да бъдат приети в резултат на КОВИД пандемията, например въпросите относно притежаването на сертификат за ваксинация, преболедуване или тестване от работниците и служителите и последиците от липсата на сертификат или отказа на служителите да го представят на работодателя.

Авторът разработва проблематиката задълбочено, като проявява способностите си за детайлен и критичен анализ на поставените въпроси. Доц. д-р Александров застъпва собствено разбиране по дискусионните моменти и не се притеснява да аргументира критичната си позиция към действащата правна уредба, като е посветил самостоятелна глава на различни промени в правната уредба, които са били и продължават да бъдат необходими и наложителни, като направените предложения могат да бъдат споделени.

В хабилитационния труд е използван значителен научен апарат от съчинения предимно на български език. При изследването си авторът е анализирал цялата съвременна българска правна литература по въпросите на трудовите отношения в условията на обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка, разглеждайки становищата на отделните автори, в много случаи допълвайки ги със собствени аргументи, а там където не възприема определени техни виждания, спори с тях, като спорът се отличава с коректност към застъпваните тези. Както се спомена, сравнително-правно е разгледана нормативната уредба в редица чуждестранни законодателства.

Трудът съдържа редица теоретични приноси, освен основния, който вече посочих по-горе – систематично монографично съчинение, посветено на проблематиката на трудовите отношения в условията на обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка. Като основни приноси трябва да бъдат посочени:

1. детайлният анализ на надомната работа и работата от разстояние с прецизно открояване на разликите между тях, както и въпросите относно осигуряване за здравословни и безопасни условия на труд, трудова злополука, настъпила в дома на работника или служителя, покриването на разходите за консумативи за изпълнението на служебните задължения, комуникацията с работодателя, работното време (с. 41 – с. 76);

2. режимът на извънредния труд при условията на обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка и съотношението с цялостната законодателна концепция относно полагането на извънреден труд (с. 86 – 92);
3. особеностите при ползването на платения годишен отпуск и на неплатен отпуск в условията на обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка (с. 93 – с. 106);
4. проблемите на плоскостта на трудовите отношения, които предизвиква ваксинирането на работниците и служителите (с. 124 – 141)

В обобщение, в монографията си доц. д-р Александров ни представя задълбочен анализ на проблемите на трудовите отношения в условията на обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка, като обосновава необходимите подобрения, от които се нуждае действащата правна уредба. Безспорна е практическата полза от представената монография – съчинението е изключително полезно за практикуващите юристи.

Предложените за участие в конкурса публикации под формата на глави от колективни научни трудове, студии и статии още веднъж доказват умението на доц. д-р Александров да тълкува и анализира актуални и съществени правни проблеми на трудовото право и да достига до изводи, които са и с теоретично и практическо значение (чл. 29, ал. 1, т. 4 ЗРАСРБ).

**4. Обща оценка на научната дейност и оценка на преподавателска дейност на участника в конкурса.**

Участникът в конкурса има значителна по обем научна продукция. Представените в конкурса публикации са само една малка част от научното творчество на доц. д-р Александров. Той е посочил 263 научни публикации и още (както той самият ги определя) – 264 научно-приложни произведения. Всички те са в областта на трудовото право, към проблематиката на което авторът има трайни интереси. Значимостта на научната продукция може да бъде преценена и от представения списък с многобройни цитирания неговите разработки в публикации на други учени и практикуващи юристи.

Наред с това, в периода 2008 – 2015 г. д-р Александров е бил хоноруван асистент в Юридически факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ по дисциплините „Трудово право“ и „Осигурително право“, а от 2020 г. води лекции в Югозападен университет „Неофит Рилски“ като доцент по трудово право и обществено осигуряване. В тази връзка отзивите за неговата преподавателска дейност от колеги преподаватели и студенти са напълно положителни.

**Всичко казано без съмнение обуславя позицията на доц. д-р Александров като утвърден учен в областта на трудовото право с дългогодишен практически опит.**

**ЗАКЛЮЧЕНИЕ:**

**На основание изложеното по-горе считам, че единственият кандидат в обявения в „Държавен вестник“, бр. 24 от 06.03.2026 г., конкурс отговаря на всички условия по чл. 29 от Закона за развитието на академичния състав в Република България, поради което убедено ще гласувам за вземане на решение от научното жури, с което да предложи на Научния съвет на Института за държавата и правото да избере доц. д-р Андрей Сашов Александров на академичната длъжност „професор“ в Института за държавата и правото при Българската академия на науките по научна специалност „Трудово право и обществено осигуряване“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и прави науки, професионално направление 3.6. Право.**

23.05.2026 г. С уважение: _____

град София доц. д-р Николай Колев